

A 70 anys de la fundació de la IV Internacional (i 3)



La Conférence de fondation de la IV^e Internationale (Septembre 1938)

Amb aquest article completem els tres suplementes que volíem dedicar al 70 aniversari de la fundació de la IV Internacional. En aquest darrer tractem el període del 29 al 38, quan es constitueix l'Oposició d'Esquerres Internacional i es gesta la IV Internacional. No pretenem fer un repàs de fets històrics: per nosaltres l'estudi de la història és una font d'elements per comprendre millor la realitat que vivim i aprendre de l'experiència. Aquest, és un període extraordinàriament convuls, marcat per una profunda crisi de sobreproducció que precipità el Crac del 29 i una llarga Depressió mundial dels 30. El capitalisme estava tocat de mort i es defensava amb totes les seves armes, des de plans per ensarronar la classe obrera per què acceptés pacíficament carregar amb tota la crisi amb el New Deal als EUA, fins el recurs al feixisme i la lluita sense concessions per la destrucció de tota organització obrera que va patir la classe obrera alemanya. La lluita de classes adquirí una intensitat poques vegades vista: les forces de la revolució i la contrarevolució van confrontar-se en lluites decisives, un exemple d'aquesta confrontació la vam viure a la revolució espanyola.

També va ser la lluita contra el rellotge dels revolucionaris per permetre a la classe obrera construir un instrument imprescindible: la construcció de partits revolucionaris a cada país i una internacional revolucionària, doncs internacional era la dimensió de la crisi del sistema. Aquesta lluita va portar la constitució de la IV Internacional el 1938.

Neix l'Oposició d'Esquerres Internacional (OEI)

Trotsky havia estat separat del CC del PCUS i expulsat del partit el novembre del 1927, exiliat i expulsat de la URSS. Des de Turquia tot el treball es dirigeix a reorganitzar les forces internacionals que s'oposen a la deriva estalinista de la III Internacional.

L'Oposició d'Esquerres Internacional es va constituir el 6 d'abril de 1930, amb representants de França, EUA, Alemanya, Bèlgica, Espanya, Itàlia, Txecoslovàquia i Hongria. La secció de l'estat espanyol va ser dirigida per l'Andreu Nin, que el 1919 havia estat elegit Secretari Nacional de la CNT i com a tal va anar al Congrés constituent de

la Internacional Sindical Roja, organització de la qual va ser Secretari General, el 1926 havia adherit l'Oposició d'Esquerres a la URSS.

L'objectiu de l'OEI, com el de les totes les oposicions d'esquerra, no era crear nous partits sinó reformar els Partits comunistes i la III Internacional. Aquest era el contingut que donaven a la seva tasca, el de fracció de la Komintern. *"Això significa – escrivia Trotsky- que l'Oposició d'Esquerres no accepta el règim organitzatiu creat per la burocràcia estalinista com quelcom de definitiu. Al contrari, el seu objectiu es arrancar la bandera del bolxevisme de les mans de la burocràcia usurpadora i*

(va a pàg 4)



Expulsió de Trotsky de la URSS. Febrer 1929

29-38: CONSTRUÏM LA IV

El crac del 29: orígens i conseqüències

L'any 1929 s'enfonsava la Borsa de Wall Street i arrossegava el conjunt de l'economia del planeta a una caiguda sense fons. Des de la borsa, la crisi va colpejar el sistema bancari i es traspassà a les empreses abocant-se al conjunt dels treballadors/es: una caiguda brutal de les condicions de treball i un atur massiu.

La seqüència va trigar mesos a repercutir a l'economia real. Primer el crac borsari es va anar aprofundint fins el juny del 1932. Les accions, per exemple, de la principal empresa d'acer, la US Steel, que valien 262\$ el 1929, van caure fins als 22 a principis de juliol del 32. General Motors va baixar de 73\$ a 8; els trusts d'inversió encara tenien una caiguda més forta..

El crac provocà la Gran Depressió dels 30. El 1933 el Producte Nacional Brut dels EUA era el 30% del de 1929. La producció d'acer el juliol del 1932 era el 12% de la capacitat productiva, la més baixa des de 1896. Fins el 37 no s'arribà –encara que poc temps- al nivell del 1929 i aleshores una gran part de la producció ja preparava la Guerra Mundial. Només en plena guerra, el 1941 el valor de la producció recuperava el nivell del 1929. L'atur superava el 25% de la població activa.

El fons d'aquell daltabaix era més que els jocs arriscats al "casino" de la Borsa de Nova York, calia trobar-los més enrere. Marx havia analitzat el caràcter inevitable de les crisi de sobreproducció al sistema capitalista, el moment en què l'augment constant de la producció no permet realitzar el benefici per la manca de capacitat de compra del mercat. És a dir, hi ha producció, hi ha les necessitats, però el capitalista condiona que el cercle es tanqui amb la realització del seu benefici a través dels preus. Aquestes crisi que a l'època de creixement del capitalisme podien ser un factor regulador dels excessos de la producció en un sector determinat i obligaven a cercar nous sectors i nous mercats encara no explotats, en l'època imperialista, arribaren a necessitar d'una



destrucció massiva de forces productives (mà d'obra i maquinària, és a dir, capacitat de producció) per poder començar un nou cicle d'expansió.

Aquest fenomen havia provocat la I Guerra Mundial, on una Alemanya sense colònies (matèries primeres i mercats) tenia una poderosa indústria que s'ofegava en unes fronteres massa estretes i necessitava disputar a d'altres imperialismes els mercats i la supremacia capitalista. Malgrat la destrucció que provocà la Gran Guerra aquesta va ser insuficient per resoldre la crisi de sobreproducció a mig termini. En poc temps –els anys 20- la producció es va recuperar i encara més, sota la pressió de la guerra a la classe obrera els guanys ràpidament van permetre una acumulació de capital i un ràpid creixement industrial. En aquesta dècada la productivitat per treballador a les empreses manufacturades dels EUA augmentà un 43% mentre els sous van restar molt estables. Aquests capitals enormes en mans de la burgesia van anar a parar a articles de luxe i a l'especulació financera, que provocà alces en les accions molt superiors al valor real de les empreses. Una part es van invertir en la millora de la capacitat productiva sense un increment paral·lel dels sous, cosa que va desembocar en la sobreproducció. La capacitat de compra limitada de la classe treballadora es va allargar amb recursos financers de crèdit, que no fan altra cosa que ajornar la crisi, però no resoldre-la.





Experiències en la crisi actual

Són moltes les lliçons que de l'estudi d'aquest fets històrics es poden desprendre per actuar avui.

1) La crisi –com la del 29- ha començat a les finances i la borsa i s'amplia a la banca i la indústria. L'acció concertada dels governs del món amb la donació a fons perdut de milers de milions de dòlars i euros a la banca per sostenir els seus beneficis pot rellentir el desencadenament, però no evitar la recessió i la depressió que s'anuncia: les fàbriques comencen a tancar i creix ràpidament l'atur. **La crisi financera no és més que una manifestació de la crisi de sobreproducció que viu l'economia**, és a dir, una crisi provocada per que el capital no troba els mecanismes de reproducció mantenint la taxa de benefici, i abans de permetre que la producció vagi a satisfer les necessitats de la població, que són moltes, impulsa una contracció de l'economia que li permeti recuperar els guanys.

2) Per defensar el capitalisme ells tornen a avançar en dos respostes. Una és la **cara amable** d'Obama o de Zapatero, intentant convèncer que el millor que podem fer es donar tots els diners a bancs i multinacionals, perquè sense ells estem perduts i que si per això cal escanyar la classe obrera ho hem d'acceptar. L'altra, la guerra oberta en formes prefeixistes o directament **felixistes**.

3) Però ni l'una ni l'altra són solucions a la crisi de sobreproducció. En el marc del capitalisme, no hi ha altra sortida a la crisi capitalista que una **massiva destrucció de forces productives**. No cal que veiem la reproducció de la II Guerra Mundial per què arribi aquesta destrucció massiva. Contra aquells que anuncien que la fi del capitalisme pot venir per una mort natural, afirmarem que cap sistema social a la història ha abandonat l'escena i les classes dominats el poder, sense resistir fins el darrer alè. Marx no deia que el socialisme era inevitable, el que era inevitable era la disjuntiva: o **socialisme o barbàrie**. En la darrera Guerra Mundial vam veure part d'aquesta barbàrie en forma de camps d'extermini nazis, en formes mai aconseguides d'explotació capitalista en les quals també l'energia humana –la vida dels presos- era comptabilitzada científicament per extreure d'ells el màxim de plusvàlua abans de morir. Però avui hem vist formes de barbàrie en centenars de milers de morts per gana i epidèmies. Una cosa sí és clara: el capitalisme per sobreviure arribarà a qualsevol grau de crueltat. Si no el traiem del mig ell sol no desapareixerà. Hem d'estar convençuts que el capitalisme no és l'únic sistema possible i defensar la lògica dels treballadors/es contra la seva. No es resol res retrocedint avui amb acomiadaments o pèrdues laborals: això només debilita la lluita futura.

4) No podem caure en la lògica capitalista davant al crisi. La nostra lògica ha de partir de la defensa de la classe obrera, del seu dret al treball, de les condicions de vida. Si el capitalisme no és capaç de garantir la vida quan només ell ha provocat la crisi, el que cal fer és acabar amb aquest sistema. **La lluita unida i política** ha de ser l'objectiu.

5) Novament el problema dels treballadors/ers d'arreu és l'**organització**. Nosaltres som més que ells, però ells disposen de poder i diners. La nostra força està en unir-nos, en una organització a escala de cada estat i també a nivell internacional. Sembla més clar avui que els anys trenta que no hi ha una sortida per alguns: o superem la crisi de conjunt internacionalment o retrocedim tots sota el seu dictat. Aquesta lluita per l'organització internacional és per a nosaltres la lluita per la **reconstrucció de la IV Internacional**. No es tracta del nom ni del nombre, sinó d'expressar el contingut del programa i de les formes d'organització que contenen. El programa, perquè el problema mundial es concentra en la necessitat de donar un tomb a la producció i el sistema econòmic per connectar directament producció amb necessitats i impedir que el preu/benefici empresarial obstaculitzi aquesta relació. El segon que aquest canvi no es pot aconseguir sense avançar cap el **socialisme**, que els treballadors/es no prenguin el poder i es posin a dirigir la societat. Tercer, que aquest procés ha de combatre des del primer dia qualsevol forma de burocratització.

6) Per la construcció/reconstrucció d'aquesta Internacional cal aprendre de les eines de la història. Oberts a acords amb forces revolucionàries per avançar en la construcció d'un mateix partit. Oberts a fusionar partits sempre i quan es faci dins uns principis i uns acords. Intervenció essencialment en la lluita de classes i no en fóruns de debat, encara que no per això hi deixem d'intervenir, però nosaltres discutim per actuar.

(ve de pàg 1)

reconduir la Internacional Comunista cap als principis de Marx i Lenin".

Les tasques des del primer dia combinen la crítica a la política oficial de la Komintern i els partits comunistes, amb la intervenció de les seccions de l'OEI a la lluita de classes mundial. La construcció de l'OEI i de les diferents seccions al llarg dels anys 30 va haver de confrontar alhora la lluita contra la crisi capitalista, l'amenaça i la repressió feixista i la persecució sistemàtica de l'estalinisme.

A febrer de 1932 la Conferència de l'OEI aprovà una declaració d'11 punts que eren les bases per a ingressar a l'organització. Era el primer recull programàtic concís de l'OEI. En aquest punts es reivindicaven els 4 primers Congressos de la Komintern com la "més alta expressió de l'estratègia proletària en l'època de la crisi general del capitalisme", però es rebutgen els següents congressos i la deriva estalinista.

La política de l'OEI davant la depressió.

En Crac del 29 i la Depressió dels anys 30 cauen sobre la classe obrera mundial amb efectes devastadors. L'atur als EUA creix per sobre del 25% de la població activa a principis dels anys trenta. La mateixa situació es reproduïx arreu. Els salaris s'enfonsen.

Sorgeix un debat inevitable entre els dirigents sindicals: Com defensar-nos de l'atur i la misèria creixent? Acceptem rebaixes salarials per evitar l'atur? Repartim treball i sou entre les mans disponibles? La resposta de l'OEI combat les il·lusions sobre la possibilitat de contenir la crisi sense qüestionar el sistema capitalista en el seu conjunt. Polítiques com el New Deal del President Roosevelt als EUA, amb un discurs populista, proposen la socialització de la misèria entre els treballadors/es. Els discursos de la major part dels partits que es reclamen dels treballadors segueixen la mateixa lògica reformista, deixant per un futur la lluita revolucionària. En tindrem exemple en la política dels Fronts populars a França i

Espanya que no van resoldre cap de les aspiracions a terra i treball de les classes populars.

La posició de l'OEI quedarà recollida en el Programa de Transició:

"Si no ens volem entregar voluntàriament a la degeneració, el proletariat no pot tolerar la transformació d'una multitud creixent d'obres en desocupats crònics, (...) El dret al treball és l'únic dret que té l'obrer en una societat fundada en l'explotació. Però se li pren aquest dret a cada instant. Contra la desocupació tant "estructural" com "conjuntural" cal llençar la consigna de escala mòbil d'hores de treball. Els sindicats i les organitzacions de masses tenen l'obligació d'unir els que tenen treball amb els qui no el tenen en compromisos mutus de solidaritat. El treball existent ha de ser repartit entre totes les mans obreres existents i així es determina la duració de la setmana de treball. El salari de cada obrer es manté igual al de l'antiga setmana de treball. El salari, amb un mínim estrictament assegurat segueix el moviment dels preus. No és possible acceptar cap altre programa per l'actual període de transició.

Els propietaris i els seus advocats demostraran "la impossibilitat de realitzar" a què este s reivindicacions. Els capitalistes menors, sobre tot aquells que caminen a la ruïna, invocaran a més els llibres de comptabilitat. Els obrers rebutjara n categòricament a què este s arguments i a què este s referències. No es tracta aquí del xoc "normal" d'interessos materials oposats. Es tracta de preservar el proletariat de la

decadència, de la desmoralització i de la ruïna. Es tracta de la vida o mort de la ú n i c a c l a s s e creadora i progressiva i, per això, del futur de la Humanitat.

Si el capitalisme és incapaç de satisfer les reivindicacions que sorgeixen infal·liblement dels mals que ell mateix ha engendrat, no li queda altre cosa que morir. La "possibilitat" o la "impossibilitat" de realitzar les reivindicacions és, en el present cas, una qüestió de relació de forces que només es pot resoldre per la lluita. Sobre aquesta lluita, siguin els que siguin els resultats pràctics immediats, els obrers comprendran, de la millor manera, la necessitat de liquidar l'esclavatge capitalista."

Amb aquestes divises les seccions de la OEI defensen aferrissadament escrivint pàgines



J.P. Cannon, dirigent de l'SWP nordamericà, impulsor de la IV



Vaga general. San Francisco 1934



Diari de la secció francesa de l'Oposició d'Esquerres de 22 juny 1932, sobre la lluita contra el feixisme.

importants de la lluita obrera, com la vaga del transport dirigida per la secció nord americana Minneapolis del 34 que vam recollir al LI 86.

**Alemanya 1933:
el "4 d'agost" de la
III Internacional**

Trotsky havia escrit que "Només una immensa catàstrofe històrica" podia provocar la mort de la III Internacional. Els fets d'Alemanya del 33 tenen aquesta transcendència històrica. La crisi econòmica colpejava la classe obrera alemanya amb especial virulència. Al poder el Partit Socialdemòcrata s'aferrava a gestionar la crisi en favor dels capitalistes, mentre que a l'oposició s'alçava cada cop més fort el Partit Comunista d'Alemanya (KPD), aleshores dirigit per Thaelmann. La burgesia va preparar com sempre dues opcions: la socialització de la misèria per què la classe obrera acceptés pagar la crisi i la versió dura, amb el feixisme a l'Europa central per esclafar amb mètodes de guerra civil la classe obrera organitzada. Els dos camins no resolien la crisi, però preparaven les

condicions per abocar la classe obrera a una guerra per decidir quin estat burgès dictaria el futur i amb quines multinacionals dominarien els mercats mundials, doncs tots no hi cabien. La II Guerra Mundial decidiria ambdues disputes amb el preu de 60 milions de morts i una destrucció mai coneguda d'Europa i altres indrets. El capitalisme, després d'aquesta destrucció, va viure un nou cicle de reconstrucció i acumulació.

Però la política de les seccions de la III Internacional tenia molt a veure amb les necessitats de la burocràcia de la URSS. Stalin, per imposar les col·lectivitacions forçoses amb mètodes de guerra civil contra els camperols, havia fet girar el discurs oficial a l'esquerranisme. Per acompanyar aquesta política havia imposat un gir sectari a tota la Internacional.

A Alemanya el KPD caracteritzava a la socialdemocràcia en el Govern com a "socialfeixistes". Per Stalin i el KPD, la socialdemocràcia i el feixisme es complementaven i eren dos partits bessons. L'OEI havia combatut aquesta política de divisió que provocà enfrontaments profunds dins la classe obrera alemanya alertant sobre la necessitat de dur a terme una política per la unitat de la classe contra el feixisme. Així escriví Trotsky una carta als militants del KPD el desembre del 31:

"Obrers comunistes, són centenars de milers, son milions, no poden fugir, no hi ha passaports suficients. Si el feixisme arriba al poder passarà com un tanc sobre els seus cranis i columnes vertebrals. La salvació depèn de la lluita implacable. La victòria requereix la unitat combativa amb els obrers

socialdemòcrates. S'han de donar a la premsa, obrers comunistes, quedat poc temps!"

De tota aquesta lluita hi ha una recopilació d'escrits a "La Lluita contra el feixisme a Alemanya" er què es desenvolupen els debats, les anàlisis, tàctiques i propostes d'acció. Analitzant la victòria de Hitler Trotsky escriu: "*És indubtablement cert que tant la socialdemocràcia com el feixisme estan per la defensa del règim burgès contra la revolució proletària. Però els mètodes d'aquests partits són completament diferents. És inconcebible la socialdemocràcia sense un govern parlamentari sense organitzacions de masses obreres, com els sindicats. A contrari la missió del feixisme és destruir les dues coses, el parlament i les organitzacions obreres. La unitat defensiva dels comunistes i els socialdemòcrates s'havia de donar sobre aquest antagonisme. Però dirigents com van rebutjar aquest camí. Es va deixar els treballadors dividits. Indefensos, sense plans ni projectes davant un enemic que atacava.*" (La Victoria de Hitler. Escrits 1933)

La política de Stalin-Thaelmann el 33 va ser considerada per Trotsky l'OEI l'equivalent a la política de la socialdemocràcia que votà els crèdits de guerra alemanys el 4 d'agost de 1914 i que va ser caracteritzada per Lenin i els revolucionaris com la mort de la III Internacional.

La conseqüència va ser desastrosa: Hitler pujà al poder sense resistència i començà un terrible extermini de quadres i militants sindicalistes i d'esquerres. Els primers camps d'extermini nazis van ser utilitzats per matar prop d'un milió de sindicalistes i militants de l'esquerra alemanya. La traïció de KPD i de la direcció de la III Internacional que ha promogut la política, provocà la reacció de l'OEI, que fa una crida no ja a reformar el KPD sinó a construir un nou partit obrer revolucionari a Alemanya.

El resultat no era només una catàstrofe de la classe obrera alemanya, sinó que l'extensió del feixisme a escala internacional estava plantejada. Calia esperar una reacció de seccions de la III Inter-



L'exili: arribada de Trotsky a Paris. 1933

nacional, però aquesta reacció no es va donar i es van anar posicionant totes amb la política oficial de Stalin-Thaelmann. No era possible continuar en aquell marc i la política de l'OEI donà un gir cap a la construcció d'una nova Internacional Obrera revolucionària, que prengué l'experiència de les tres anteriors, per assegurar una continuïtat a la política revolucionària.

La lluita contra la degeneració de l'estat de la URSS

El tercer component essencial de la lluita de l'OEI és la lluita contra la degeneració de l'estat obrer de l'URSS. La burocràcia estalinista es va consolidant al poder. A mitjans dels 20 s'havia recolzat en el sector dretà per llançar una ofensiva i liquidar l'esquerra: l'Oposició d'esquerra amb el jove proletariat que li donava suport. Però el sector dretà que propugnava avançar amb cap a un procés de restauració capitalista i era recolzat per les classes més riques del camp, semblava decidit a prescindir de la burocràcia

al poder, i aquesta amenaça va portar Stalin a imposar un bruscar gir contra aquest sector dretà i els kulaks: es va procedir a la col·lectivització forçada que es va haver de fer fusell en mà. Aquesta mai havia estat la política del partit bolxevic, que defensaven un camí progressiu cap a la col·lectivització basat en el convenciment de la superioritat del treball col·lectiu sobre l'individual; amb una forta inversió en béns industrials que

obrera industrial el referent productiu pel camperolat i a la vegada un motor pel desenvolupament del camp en l'intercanvi de productes agrícoles per bens de consum i maquinària.

Les conseqüències d'aquest gir brutal van ser terribles. A inicis dels anys 30 la fam va provocar la mort de milions de persones a la URSS. La resposta de la burocràcia va ser el recurs a formes d'explotació del treballador del capitalisme inicial, com el "stahanovisme" o el cobrament per peça i d'altra banda l'augment de la repressió fins a mètodes de tortures i camps de treball i extermini que res no tenien a envejar als emprats pel nazisme. L'Oposició d'Esquerra s'havia anat recomponent al treball clandestí i el 1936 Trotsky la considerava la secció més forta i provada de l'OEI. Però és en aquests anys que comencen els anomenats Judicis de Moscou en què la burocràcia de Stalin assassina tots els dirigents que quedaven de la revolució russa (menys Trotsky, assassinat el 40) en un política que provoca dese-

nes de milers d'execucions.

Dins l'esquerra mundial van sorgir dues opinions oposades: una que justificava totes i cadascuna de les atrocitats stalinistes en nom de la revolució i que negava fins l'evidència, per exemple els Pactes entre Hitler i Stalin. La segona que començà a considerar la URSS com un nou imperialisme tant opressor com el capitalista, i que en conseqüència no calia defensar.

L'OEI va denunciar la traïció del estalinisme a la revolució. Al llibre "La revolució traïda" es fa un minuciós estudi de la política de la burocràcia, dels orígens i desenvolupament i de com ha anat deformant primer i degenerant després el procés revolucionari. La burocràcia va començar a ser una mena de centrisme desplaçant-se entre dreta i esquerra, però ja consolidada al poder establia un règim dictatorial i bonapartista, que la situava per sobre la classe obrera, a qui havia pres el poder polític al servei del manteniment dels seus privilegis de casta. Però malgrat aquesta degeneració, la burocràcia encara no havia modificat el sistema econòmic basat en la revolució d'octubre del 17: la no existència de propietat privada dels mitjans de producció feien de la classe obrera la classe socialment predominant encara que havia estat expropiada del poder per la burocràcia parasitària; es mantenia la planificació i el monopoli del comerç exterior, bases imprescindibles que, encara que malmeses, eren determinants del sistema productiu de la URSS.

Era reconeixent aquesta situació contradictòria que l'OEI –després Lliga Comunista Internacional (LCI)– es situava del costat de la URSS contra qualsevol agressió imperialista, a la vegada que defensava la necessitat d'una revolució política per prendre el poder de la burocràcia i tornar-lo a la classe obrera.

Contra la guerra i els "fronts populars"

Els viratges de la política dels partits comunistes venien marcats per les decisions que imposava Stalin segons la política decidida en

el Kremlin. En paral·lel als Judicis de Moscou Stalin decideix una aproximació a les potències occidentals europees, per cercar una acord davant l'ascens de Hitler. La política internacional dona un tomb: s'abandona la política del social feixisme i es posa al centre la política de fronts populars per aturar el feixisme. Es tracta de governs en què participen els partits comunistes, sovint amb la socialdemocràcia i sectors burgesos "progressius" o "democràtics". Aquest gir cap a la defensa de "governos democràtics" no va impedir un nou gir el 38 a partir de l'acord amb Hitler en el Pacte Ribbentrop-Molotov.

L'objectiu d'aquests governs "democràtics" serà la defensa del sistema capitalista i les institucions de l'estat davant no només el feixisme, sinó també contra els processos revolucionaris que viuran països com l'Estat espanyol o França. Justament la política oposada a la recerca de la unitat de classe contra el feixisme que defensava Trotsky a Alemanya i que es basava en la independència de classe. La política de la III Internacional porta als PC's a fer-se baluard de les "democràcies" burgeses occidentals. Un exemple ben clar és el paper que va jugar el PCE en la liquidació de la revolució espanyola, inclòs l'assassinat de dirigents revolucionaris com Andreu Nin.

El primer govern de front popular l'havia impulsat la burgesia russa el 1917, amb Kerensky al capdavant d'un govern de coalició. La burgesia cedia el control del govern a partits reformistes davant l'impuls de la revolució, per contenir-la. Lenin i el Partit Bolxevic havien decidit sempre una política d'absoluta independència davant aquests governs.

In memoriam



Martin Monat, "Widelin"

Alemanya. Des del 33 impulsa la resistència obrera a Hitler. A partir del 41 fa propaganda entre els soldats alemanys i impulsa la publicació de "Arbeiter und soldat". És afusellat per la Gestapo a 1944.



Marc Bourhis

Junt amb el també francès Pierre Gueguen -alcalde de Concarneau- van militar al PCF trencant per a adherir la IV. Empresonats en camps de concentració, van ser afusellats per les SS a 1941.



Ta-Tu-Thau

Vietnamita. Fundador de la IV. Va denunciar els fronts populars, i votà contra els impostos per a la guerra en el Consell Colonial de Cochinchina -on havia estat reescollit amb el 80% dels vots-. Deportat a Japó, va ser assassinat al tornar per l'estalinisme, a 1946



Pietro Tresso, "Blasco"

Italià. Militant de les Joventuts Socialistes, després del PC Italià, a 1930 adhereix l'Oposició d'Esquerres. Militant a la clandestinitat a Roma sota Mussolini, detingut a un camp de concentració a França, d'on fugí però és assassinat per un escamot stalinista a 1942. Consta com a "desaparegut".



Marcel Hic

Francès. Militant de les joventuts, adhereix la lluita per la IV des del 33. Des de la il·legalitat, participa de la construcció del partit francès. Detingut per segona vegada a 1943 es torturat per la Gestapo i deportat als camps de concentració nazis de Buchenwald primer, i al de Dora després, on morí a 1944.



Lev Trotsky

Lev Davidóvich Bronstein. Rus. Dirigent del soviètic de Petrogrado a 1905, i de la revolució de 1917. Organitzador de l'Exèrcit Roig. Deportat per Stalin primer a Kazakhstan i després desterrat.

Va ser assassinat per ordre de Stalin per Ramón Mercader a Mèxic a 1940.

Per justificar aquesta política a l'estat espanyol, el PCE teoritzava que hi havia països com l'estat espanyol on abans de poder parlar de revolució socialista calia que passessin un període de capitalisme amb democràcia burgesa.

En el Programa de Transició s'escriu: *"Els fronts populars d'una part, el feixisme de l'altra, són els darrers recursos polítics de l'imperialisme en la lluita contra la revolució proletària."*

Així mateix es va participar de la lluita contra la guerra mundial, contra les concepcions pacifistes que pensaven que era possible aturar la maquinària bèl·lica imperialista sense qüestionar el sistema, les forces que lluitaven per la construcció de la IV creien que la Guerra no era més que la lògica de les contradiccions inherents al capitalisme i que calia combatre la guerra lluitant per acabar amb el sistema capitalista i obrint camí al socialisme.

El camí cap a la IV internacional

A partir d'aquest moment la carrera cap la IV Internacional i la construcció de partits revolucionaris esdevé vertiginosa. No es tractava només de proclamar les forces de l'OEI com a IV Internacional sinó de desplegar un conjunt de mecanismes per cohesionar políticament l'organització, agrupar forces, discutir un programa sòlid a la vegada que s'intervenien en la voràgine dels esdeveniments dels anys trenta. L'OEI abandonarà aquest nom que ja no corresponia als objectius i passà a ser la Lliga Comunista Internacional (LCI)

Cercant la unitat dels revolucionaris.

L'OEI participà a la Conferència de Organitzacions Socialistes i Comunistes d'Esquerra (París 1933) que reuní 11 organitzacions molt heterogènies, però es va constatar que hi havia bases per treure una declaració amb el SAP, el OSP-Partit Socialista Independent d'Holanda i el RSP-Partit Socialista Revolucionari també holandès. És la coneguda com "Declaració dels quatre" que acabava: *"La situació del capitalisme mundial, la terrible crisi que enfonsà les masses*

treballadores en una misèria sense precedents, el moviment revolucionari de les masses oprimides, el perill mundial del feixisme, la perspectiva d'un nou cicle de guerres que amenaça de destruir la cultura de la humanitat: aquestes són les condicions que exigeixen imperativament la fusió de la avantguarda en una nova (Quarta) Internacional." Van constituir un comitè i es comença a treballar en un pla conjunt.

"L'entrisme" a la socialdemocràcia.

L'arribada de Hitler al poder provocà una reacció dins totes les organitzacions d'esquerres, també a les socialdemòcrates. Un sector d'aquestes organitzacions va començar a girar cap a l'esquerra davant el perill imminent. Aquest procés és el que va permetre a l'Estat espanyol que sectors del PSOE, juntament amb la UGT participessin en la insurrecció asturiana d'octubre del 34 dins la Unitat de Germans Proletaris. Des de les joventuts socialistes al PSOE, a França, Bèlgica i Suïssa comencen a donar-se aproximacions cap els grups trotskystes. A Suïssa els 400 militants de les Joventuts socialistes de Zurich adreçen una carta a la secció de la LCI proposant que entrin al partit amb plena llibertat d'acció i de debat. Sorgeix el debat dins la LCI sobre la necessitat de treball plegats dins aquestes organitzacions que simpatitzen amb la revolució, sense perdre però la bandera de la construcció de la IV Internacional. Les seccions espanyola dirigida per l'Andreu Nin, belga i holandesa rebutgen la idea d'entrar-hi i per contra s'aplica als EUA entre altres. Als EUA es conformarà una forta ala esquerra que després de la ruptura posterior amb la socialdemocràcia constituiria el SWP, un dels pilars de la IV Internacional. En el cas de la secció espanyola emprèn el camí de la fusió amb el Bloc Obrer i Camperol de Maurin per formar el POUM que es desvincula de tot el procés internacional cap a la construcció de la IV Internacional.

Fusions principistes.

El retrobament amb organitzacions amb les que no es

compartia el passat o es feia un balanç diferent va comportar definir un mètode per les fusions: *"En el terreny de les nostres relacions amb el SAP, el problema ha de reduir-se al programa, tàctica i el règim del Partit nou. És obvi que el que necessitem no són fórmules abstractes sinó la constatació sobre el paper, de totes les experiències dels darrers anys en què van participar les dues organitzacions"(...) Els diem: 'abans d'arribar a una resolució definitiva sobre la nostra col·laboració, que nosaltres volem el més estreta possible, és necessari tenir la seguretat que compartim una mateixa posició davant els problemes fonamentals de l'estratègia proletària'. Aquestes són les nostres posicions (...) Si vostès no tenen posició al respecte, tractem d'estudiar-ho junts, començant pels problemes polítics més urgents. Crec que aquesta manera de plantejar la qüestió no amaga cap sectarisme. En general, els marxistes no poden plantejar-ho d'una altra manera. Cal afegir que estem disposats a col·laborar a l'acció sense esperar una resposta definitiva a tots els problemes en discussió."*

El 1936 la Lliga Comunista Internacional celebra una Conferència. La proposta de Trotsky és construir ja la IV Internacional, però és rebutjada, i es decideix constituir el "Moviment per la IV Internacional" a l'espera de que el procés constituent es pogués fer amb un nombre major de forces. Finalment el setembre del 38 es proclama la IV Internacional. Trotsky escriu:

"La IV Internacional ha sorgit de grans esdeveniments: les més grans derrotes del proletariat a la història. La causa d'aquestes derrotes és la degeneració i la traïció de la vella direcció. La lluita de classes no tolera interrupcions, La Tercera Internacional, després de la Segona, està morta per la revolució. Visca la IV Internacional."